

MAN GENOEG OM VROUW TE ZIJN

Man genoeg om vrouw te zijn

Een leven in travestie

Liz' Richards - opgetekend door Stefaan Van Laere

Lay-out Stefaan Van Laere

Foto's van onder meer:

Monica van der Wiel

Conny van Driel

Suzanne den Adel

Tania de Poorter

Marlou Verlinden

Ingo Kunz

©2016 Uitgeverij Partizaan, Stefaan Van Laere en Liz' Richards

ISBN: 9789462953253

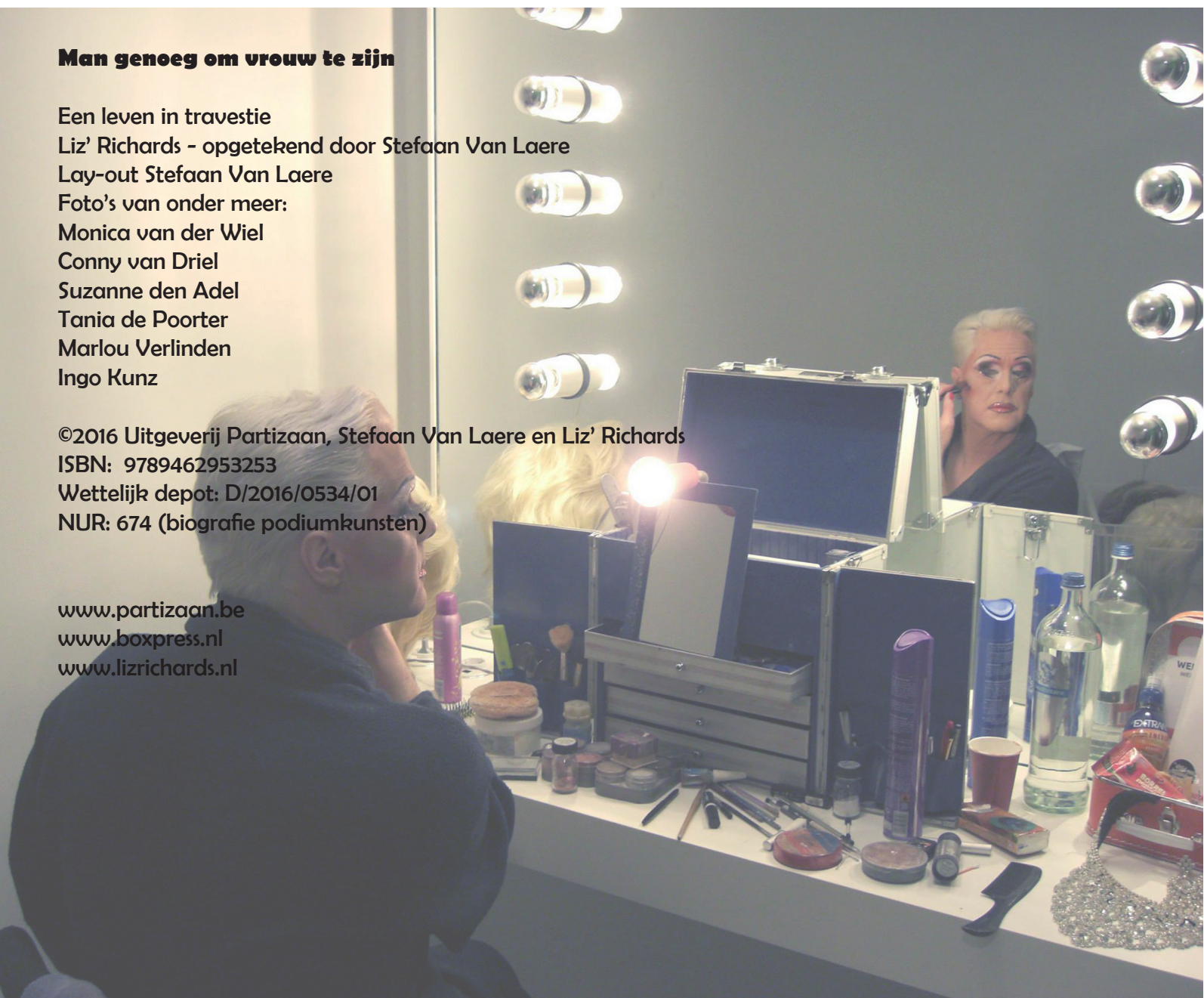
Wettelijk depot: D/2016/0534/01

NUR: 674 (biografie podiumkunsten)

www.partizaan.be

www.boxpress.nl

www.lizrichards.nl

MAN GENOEG OM VROUW TE ZIJN

EEN LEVEN IN TRAVESTIE

LIZ' RICHARDS

OPGETEKEND DOOR STEFAAN VAN LAERE

UITGEVERIJ PARTIZAAN

WWW.PARTIZAN.BE WWW.BOXPRESS.NL

Voorwoord

6 januari 2003. Ik heb net een documentaire gezien over oud-artiesten in Barcelona en krijg ineens een onbehaaglijk gevoel dat me helemaal van streek maakt. Hoelang zal het duren voor ik zelf een van die zielige artiesten word die het net niet gered hebben en die vol nostalgie naar vervlogen tijden krampachtig hun lang vervlogen status proberen hoog te houden?

Wacht ook op mij een roemloos einde op een sjofel podium in een achterafzaaltje, enkel nog toegejuicht door al even meelijwekkende collega's van weleer, die enkel applaudisseren om de waarheid niet onder ogen te moeten zien?

De tijd in showbizzland gaat snel. Voor je het weet raak je overvleugeld door een nieuwe generatie die nóg gretiger is, en de weg bergaf gaat razendsnel. Ik heb ze zien komen en gaan, de jonge snaken met talent, hoop en kracht die de wereld zouden veroveren. Velen zijn geroepen, weinigen uitverkoren. De weg naar de top loopt langs grillige bochten en ravijnen, bezaaid met vele verlokkingen. Slechts een handjevol maakt het echt in de keiharde wereld van glitter en glamour.

Hoe vaak heb ik niet in een kleedkamer in een of ander godvergeten gat voor de spiegel naar mijn gezicht zitten kijken, me afvragend hoe lang ik het nog zou volhouden. Met eyeliner probeerend mijn gelaat wat terug te geven van de jeugd die ik na zovele jaren leven buiten het zonlicht voorgoed verloren ben. Lachend alsof ik nog in schone schijn geloof, terwijl de lach vanbinnen allang verstomd is en ik niet meer in de spiegel durf kijken, bang als ik ben voor de diepe plooien in mijn wangen die mijn grimas met zich mee brengt.

Zeker, ik speel op de Bühne nog steeds de altijd goedgeluimde travestiest, al geloof ik er zelf niet meer in.

Ik heb op grote podia gezongen en gedanst, geflankeerd door beroemdheden. Ik ben afwisselend geprezen, verguist en begeerd, maar om een of andere reden is het allemaal aan me voorbijgegaan. Waar anderen genieten van hun welverdiend succes vond ik het maar normaal, niet echt beseffend dat een leven in de spotlights een schijnbestaan is.

Ik begon in kleine cafés en werkte me op naar vooraanstaande nightclubs en theaters. Op het eerste gezicht een weloverwogen carrièreplanning, maar het is me allemaal overkomen. Vele jonge mensen dromen van een loopbaan zoals de mijne, maar die droom is leuker dan de realiteit. Van de ene club en discotheek naar alweer de volgende, je nummers doen met die eeuwige glimlach op de lippen, applaus, bloemen en gage in ontvangst nemen en dan weer naar huis of het hotel: je leven gaat ongemerkt van dag tot dag voorbij.

Om nog maar te zwijgen van de collega's die je het licht in de ogen niet gunnen omdat je jonger of gewoon beter bent, maar dat zeggen ze je niet in je gezicht. Al die roddels in de kleedkamers, de heimelijke streken om je op je bek te doen gaan... Maar het oprechte applaus aan het einde van de voorstelling maakt gelukkig veel goed.

“Zou je nog doen als je opnieuw kon beginnen?” vraagt men mij weleens. Ik kan alleen maar knikken. Want wie heeft zo een leven vol spanning, avontuur en succes gehad. Alleen is het méér dan wat de mensen op de scène zien. Maar ik was “man genoeg om vrouw te zijn”...

Graag neem ik u lezer mee op deze tocht van mijn leven. In het eerste deel ‘Mijn verhaal’ vertel ik graag de grote lijnen, in het deel ‘Herinneringen’ blik ik in woord en beeld graag terug op merkwaardige gebeurtenissen en figuren die mij gemaakt hebben tot de persoon die ik vandaag ben. Laten we de zaal verduisteren, en zet de spotlights aan...

2015.

1979.

Mijn verhaal

Steekkaart

Ouders: Alida Jansen en Cor Nagtegaal

Geboren: Amsterdam 14 september 1963

Naam: Richard – meest gebruikte roepnaam: Riezz

Gezin: 6 broers – 1 zus

Gehuwd met: Peter Kienhuis

Kinderen: 1 zoon (Doron, geboren op 5 april 1996)

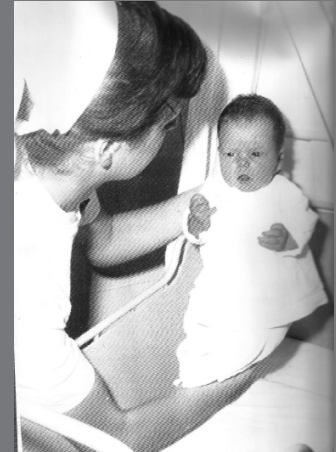
Pleegkinderen: Fenna, Hans en Lester

Hekel aan: onrecht

Lievelingseten: alles waar je vet van wordt, dus kom maar op met de fastfood...

Huisdieren: katten en tamme ratten

Gewoond in Nederland, Duitsland & België

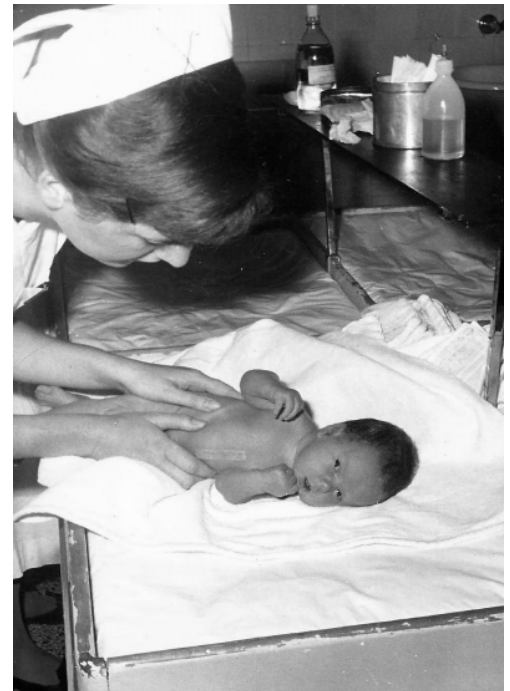
Ongelukje

Mijn moeder was eerst getrouwd met Albert van der Mark, met wie ze drie kinderen had (Albert, Johannes en Aaltien). In 1940 stierf hij in de oorlog. Mijn moeder bleef alleen met drie kinderen achter. Toen ontmoette ze Cornelis (Cor) Nagtegaal, en al gauw woonden ze samen. Er volgden snel nog vier kinderen: Gerard, Cor, Martin en Bram.

Toen wilden ze eigenlijk geen kinderen meer, maar ondanks het voorbehoedsmiddel dat ze gebruikten werd ze begin 1963 toch weer zwanger. Mijn moeder was toen al 45 jaar en wist zich geen raad.

Ik kwam op vrijdag 14 september 1963 ter wereld in het Onze-Lieve-Vrouwe ziekenhuis in Amsterdam. Om 10 over 5 in de namiddag schreeuwde een klein jongetje de boel bij elkaar, ze noemden mij Richard.

Mijn eerste naaktfoto (en meteen de laatste)...

Mijn ouders.

“Grote jongens huilen niet, zei mijn moeder... Dat zinnetje spookte mijn hele jeugd door mijn hoofd.”

Lievertje van broers en zus

Na enkele dagen kwamen mijn moeder en ik thuis op het adres waar ik de komende 19 jaar zou wonen: Sumatrastraat 58 in Amsterdam.

Ik was het lieverdje van mijn 6 broers en mijn lieve zus Aaltien (Tiny). Eigenlijk waren de oudste vier kinderen oud genoeg om mijn ouder te zijn, dat heb je als nakomertje met een al wat oudere vader en moeder.

Mijn vader werkte bij Bruijnzeel en maakte er keukens of zo, dat kon mij eigenlijk weinig schelen. Van mijn schooltijd weet ik niet meer zo veel, alleen dat ik altijd al een buitenbeentje was en maar weinig vriendjes of vriendinnetjes had. Dat komt waarschijnlijk omdat ik opgroeide in een gezin met veel ‘oudere’ mensen. Ik ging vooral om met volwassenen en minder met mijn leeftijdsgenootjes. Ik heb weinig buiten gespeeld.

Als kleine snotneus kreeg ik net zoals zovelen de waterpokken, die ik dapper openkrabde. Ik zat van onder tot boven in het verband, en toen werden ook mijn amandelen geknipt. In het ziekenhuis werd ik op een gegeven moment door de zuster opgehaald voor een prik in mijn dijbeen. Ik was (en ben nog altijd) als de dood voor injecties, en de zuster moest als een waanzinnige achter me aan hollen om me te pakken te krijgen. Een verloren strijd natuurlijk, en na de operatie kreeg ik last van verschrikkelijke hoofdpijn. Ik weende omdat ik niet goed wist wat me overkwam. Mijn moeder zei de hele tijd maar dat ik niet moest huilen, “want grote jongens huilen niet”. Dat zinnetje is door mijn hoofd blijven spoken en het kwam tijdens mijn jeugd steeds terug. Tot op de dag van vandaag heb ik het nog steeds moeilijk om te huilen waar een ander bij is. Het lijkt soms dat ik bijna geen emoties heb, maar die heb ik wel degelijk. Alleen toon ik ze niet gemakkelijk.

Eeuwige snotneus

Van de derde klas herinner ik me nog dat ik een paar maanden van school werd gehaald. Ik was zo een typisch bleek kind met een eeuwige snotneus en een afzakkende broek. In die tijd werd je dan in een vakantiekolonie gedropt om 'aan te sterken' en meer dingen te leren eten. Ze stopten mij er vol met van alles wat ik niet lustte, zoals in mijn geval rode kool met bloedworst (o trauma). Ik ril nog als ik er aan denk... Resultaat was dat je zoveel gewicht aankomt dat je verdere leven tegen de overvloedige kilo's vecht. Bedankt dus dames en heren omdat ik de rest van mijn leven moet teren op een dieet van 1000 calorieën om toch maar in mijn kostuums te passen...

"Het is voor je eigen bestwil..."

Ik snap tot op de dag van vandaag nog altijd niet waarom ze een kind uit zijn vertrouwde omgeving halen met amper contact met thuis en dan zelfs durven beweren dat het voor de bestwil van het kind is...

Niet dat ik er slechter van geworden ben, maar toen ik weer thuis kwam, was ik zo mogelijk nog meer een eenling. Ik werd toen helemaal een buitenbeentje in de klas en moest prompt het leerjaar overdoen omdat ik achter liep met de leerstof. Met als gevolg dat ik de weinige vriendjes die ik op school had nu ook kwijt was.

Het drama van mijn eerste fiets

Mijn moeder was vaak ziek, en ik deed weinig of niets met mijn ouders samen. Mijn zus Tiny was

toen allang getrouwd en iedere zomervakantie was het feest, want dan mocht ik bij haar logeren. Ze was een veel modernere vrouw dan mijn moeder, en wij deden wel leuke dingen samen. Ik kreeg van haar mijn eerste fiets. Fier als een pauw reed ik door mijn buurt zodat iedereen mijn nieuwste aanwinst kon zien. Helaas... Amper één straat verder kwam een brommer de stoep afgereden en knalde op mij. De nieuwe fiets was meteen finaal aan gort.

"Ik was een buitenbeentje in de klas en moest het leerjaar overdoen omdat ik achter liep met de leerstof. Zo raakte ik de weinige vriendjes die ik nog had op school kwijt..."

*Zingend op 6-jarige leeftijd
op het huwelijk van mijn broer
Gerard.*

Verbitterde vader

Toen ik zes jaar oud was, was het tijd om naar de lagere school te gaan. Ik was niet bepaald een uitblinker, maar vakken als lezen, geschiedenis en handvaardigheid interesseerden me wel en daar haalde ik dan ook goede cijfers op. In mijn vrije tijd schooierde ik in de buurt rond. Ik waste auto's en deed allerlei klusjes om wat centen bij te verdienen, waarmee ik dan speelgoed en platen kocht. Ik ben altijd al gek op muziek geweest. Een andere belangrijke reden waarom ik steeds op straat te vinden was, was de problematische verstandhouding met mijn vader. Hij was een norse, verbitterde man die niets aan je vroeg maar integendeel autoritair dingen opdroeg alsof je in een strafkamp zat. Als je niet deed wat hij zei, dan sloeg hij tot je gehoorzaamde.

“Ik was vaak op straat te vinden door de problematische verstandhouding met mijn vader. Hij droeg je autoritair dingen op alsof je in een strafkamp zat.”

Gedwongen om thuis te blijven wonen

Later ben ik erachter gekomen dat hij alle kinderen zo behandelde, en dat iedereen van ons hem haatte als de pest, behalve dan Cor die het om een of andere duistere reden wel met hem kon vinden.

Wat ik na al die jaren nog steeds niet begrijp, is dat mijn moeder toeliet dat haar kinderen zo getiranniseerd werden. Maar misschien leed ze zelf ook wel onder deze man.

Ik weet alleen maar dat ik al vanaf mijn 12e het huis uit wilde om van hem verlost te zijn. Ik was niet bijdehand genoeg om naar het Jeugd Advies Centrum te gaan, en in die tijd bestond de Kindertelefoon nog niet. Ik was dus wel gedwongen om thuis te blijven wonen.

“Uiterst charmante” en “bezorgde” vader

Op de leeftijd van negen jaar moest ik dus voor zes weken naar een kindertehuis om aan te sterken. Ik was een typisch mager wit jongetje, altijd vreselijk nerveus. De artsen begreep niet waarom ik zo gespannen was met wat zij dachten een toch zo rustige thuisbasis om in op te groeien. Want mijn vader toonde zich bij de dokters uiterst bezorgd en charmant.

Ik belandde in kindertehuis de Reggenberg in Hellendoorn. Zes weken zonder mijn familie en mijn moeder, voor mij heel erg want ik hing verschrikkelijk aan haar. Ondanks alles had ik het in het kinderhuis toch redelijk naar mijn zin. Ik ben altijd gek op dieren geweest, en in het tehuis mocht ik een zwartwitte geit verzorgen. Ik leek wel een boer: iedere morgen wandelen met de geit, de stal uitmesten, het dier eten geven, enzovoort.

Eekhoorntjes

Na zes weken vonden de leidsters het wenselijk dat ik nog zes weken zou blijven, omdat ik dit niet zo goed mee deed met de groep.

Achteraf bekeken helemaal niet zo gek. Ik zat immers in de jongensgroep en dan moest je elke dag mee voetballen. Als er één ding was en is waar ik een hekel aan had en heb dan is het voetbal...

Ik zat liever als stadskind in het bos naar de eekhoorntjes te kijken en wat te dromen.

Het werden dus nog eens zes extra weken.

Omdat mijn broer Martin ging trouwen, mocht ik enkele dagen eerder naar huis en ik was dolgelukkig.

Geen recht op een eigen mening

Eindelijk mijn vrijheid terug! Vrijheid is iets wat ik altijd nodig heb gehad om goed te kunnen te functioneren. Als ik me niet vrij voel, dan word ik dwars en van binnen diep ontevreden. Ik moet altijd het idee hebben dat ik mijn eigen beslissingen kan nemen, en ik ben bereid om dan ook de gevolgen daarvan te dragen.

Ik denk dat het van vroeger uit mijn jeugd komt, want thuis hadden wij geen recht op een eigen mening.

Opnieuw thuis had ik opnieuw de tijd om in de buurt rond te zwerven en mijn eigen wereld op poten te zetten. Dit hield in dat ik weer naar de pijpen van mijn vader moest dansen, maar dat wist ik, steeds slimmer wordend, te omzeilen. Een voordeel was dat ik de jongste was, en dat mijn broers al vele wegen voor mij hadden vrijgevochten.

*Een mager wit jongetje, altijd
vreselijk nerveus...*

**“Als ik mij niet vrij voel,
word ik diep ongelukkig.
Dat heeft soms zijn
consequenties, maar ik
ben bereid daarvan de
gevolgen te dragen.
Wellicht het gevolg van
mijn jeugd, waarin wij
geen recht hadden op
een eigen mening.”**

Toch op de schoot van pa

Wat ik wel in alle eerlijkheid ter verdediging van mijn vader moet zeggen, is dat hij altijd erg hard gewerkt heeft om zijn gezin onderhouden. Bijvoorbeeld met Sinterklaas en mijn verjaardag kreeg ik steeds bergen cadeaus. Materieel zat het

dus wel goed, maar als kind wil je ook weleens een knuffel of een complimentje en daar ontbrak het aan.

Jaren na de dood van mijn vader kreeg ik een foto in handen waarop ik op zijn schoot zit en mijn eerste reactie was: “Goh, heeft hij me dan toch ooit vrijwillig lief aangeraakt!”